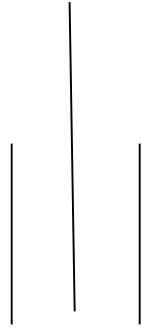

फलेवास नगरपालिका

को तेस्रो नगरसभामा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०७५। ०७६ को

नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सदस्यहरु,

१. फलेवास नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५-०७६ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाँउदा मलाई खुसी लागेको छ । यस अवसरमा म नेपाल र नेपालीको उज्ज्वल, सुखी, खुसी तथा सम्मुन्नत भविष्यका लागि संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र स्थापना गर्न नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएको ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र आन्दोलन लगायतका अन्य सबै आन्दोलन तथा विद्रोहहरुको स्मरण गर्दै उच्च सम्मान गर्दछु । यस गरिमामय सभामा सदियौं देखि संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना सम्मको अवधिमा आफ्नो जीवनको वलिदान गर्नुहुने संपूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुलाई स्मरण गर्दै हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।

२. राजनैतिक तथा आर्थिक संक्रमणमा स्थापना भएको फलेवास नगरपालिका सर्वाङ्गीण विकासको पर्खाइमा रहेको यहाँहरू समक्ष छर्लङ्ग नै छ । भौगोलिक विविधता, सामाजिक तथा सांस्कृतिक विशिष्टताको अनुपम संगम, मानवीय पूँजीको पर्याप्तता, सुसुप्त आर्थिक कृयाकलापमा संचालित जीवन शैली, राजनैतिक चेतनाको वढ्दो स्तर संगसंगै विकासका गतिविधिहरूलाई अगाडी वढाउने हाम्रो प्रयास यस नगरपालिकाको पहिलो नीति, कार्यक्रम तथा वजेट वाट नै भएको हो । विकासका सवै आयामहरूलाई समेटेर सन्तुलित र दिगो विकास गर्न यस नगरकार्यपालिका कटिवद्घ रहेको यहाँहरू समक्ष स्मरण गराउन चाहन्छु ।

३. यस आर्थिक वर्षमा दीर्घकालिन महत्वका धेरै कार्यक्रमहरूको शुरुवात गरिएको छ । विकास नियन्त्रित तथा योजनावद्ध हुनुपर्छ । विकास नागरिकको आवश्यकतामा आधारित हुनुपर्छ । नगरको भौगर्भिक

अवस्थिती, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अवस्था, आर्थिक विकासको अवस्था, साधन स्रोतको उपलब्धता, विकासका संभावना, तथा नगरको दीगो संवृद्धीका लागि फलेवास नगरकार्यपालिकाले त्रिभूवन विश्वविद्यालय, केन्द्रीय भूगर्भ शास्त्र अध्ययन संस्थान, कीर्तिपुर सँग संझौता गरी गुरुयोजना निर्माण गरिरहेको छ । गुरुयोजनाको निर्माणले नगरको सर्वाङ्गीण विकासको मार्गचित्र तय गर्नेछ । भावी दिनमा योजनावद्ध विकासमा नगर अगाडी वढन मार्गदर्शन दिनेछ ।

४. नगरको दीर्घकालिन संवृद्धीको लागि कालिगण्डकी बहुउद्देश्यीय परियोजनाको अध्ययन कार्यको शुरुवात गरिएको छ । यसको निर्माणले फलेवास मात्रै नभएर समग्र मुलुककै बहुआयामिक विकासमा सघाउ पुऱ्याउनेछ । यस नगरपालिकामा वाहिरी तथा भित्री चक्रपथको निर्माण तथा सुधार कार्य द्रुत गतिमा भै रहेको छ । कार्कीनेटा, थापाठाना, शंकरपोखरी, देविस्थान, जैमुनीघाट सडकको

निर्माणले नेपालको ४ नं प्रदेश ५ नं. प्रदेश र कर्णाली प्रदेशको आर्थिक, भौतिक, सामाजिक एवं सांस्कृतिक विकासको संजालिकरणमा सघाउ पुऱ्याउने छ । थापाठाना भंगरा लिमिठाना लमाए खानीगाउँसडक, पाङ्गराङ्ग सुलिकोट सडक, तातोपानी रुग्दी चुचनदेउराली सडक जस्ता नगरको सवै भुभाग तथा नगर केन्द्र सँग संजालीकरण गर्ने सडक मार्गहरुको स्तरीकरणको शुरुवात गरिएको छ । मुडिकुवाको सिरसुवा झोलुङ्गेपुल देखि कुर्घाको झोलुङ्गे पुलसम्म सडकको स्तरवृद्धी गरी सहज र सरल आवागमन गर्न सकिने सडकको रुपमा विकास गर्न प्रक्रिया शुरु गरिएको छजसले कुशमासँग फलेवासको तल्लो भूभागकोसंवन्ध स्थापना गर्नेछ । विकासमा दीगोपना तथा नागरिक सन्निकटता स्थापना गर्न नगरको प्रयास रहेको छ । विकासमा भावी पुस्ताहरुको आवश्यकतालाई समेत ध्यान दिएर सडक मापदण्ड निर्माण गरिएको छ । सवै वस्तीलाई यातायातको

सहज, सरल, तथा गुणस्तरीय पहुँच निर्माण गर्न नगर प्रयत्नशील छ

।

५. दीगो रोजगारी मार्फत गरिवी निवारण र आर्थिक संवृद्धीका लागि नगरले विविध सीपमा आधारित उद्यमशीलता विकास मार्फत व्यवसाय विस्तारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिरहेको छ । विविध ११ अत्यावश्यक विधामा १२५ जना उद्यमी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम संचालनमा छन् । सबै वडाहरुमा महिला समुहहरुलाई संजालिकरण गरी व्यवसाय उन्मुख बनाउने कार्यको शुरुवात भै सकेको छ । एक वडा एक उद्योग स्थापना गर्ने नगरकार्यपालिकाको घोषित नीति अनुसार सिलाइ उद्योगको शुरुवात देविस्थानवाट गरिएको छ ।
६. गुणस्तरीय शिक्षा, गुणस्तरीय खानेपानी, सिंचाइको पर्याप्तता तथा सघनता, स्वास्थ्यमा सबै नागरिकको सरल, सहज र गुणस्तरीय पहुँच, वातावरण संरक्षणका कार्यक्रमहरु, कृषिको व्यावसायीकरण,

आधुनिकीकरण तथा प्रविधिकरण, व्यवसायीक पशुपालन जस्ता विविध कार्यक्रमहरु यसै आर्थिक वर्षमा शुरुवात गरिएको छ ।

७. सभा सदस्यहरु, फलेवास नगरकार्यपालिका सदैव नागरिकको हीत र समृद्धीको पक्षमा रहेको छ। नागरिकका वास्तविक मागहरु संवोधन गर्न चाहन्छ । दीर्घकालिन महत्व तथा दीगो विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने सोच राख्दछ । हामीले लोकप्रियताका लागि मात्र कार्यक्रमहरु तय गर्दैनौ तर नागरिकको खुसी वृद्धी गरेर लोकप्रिय हुन्छौ ।

८. फलेवास नगरपालिकाको पहिलो नगरसभाले स्वीकृत गरेका दीर्घकालिन महत्वका नीति तथा कार्यक्रमहरुको दीगोपनाको लागि आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिइने छ । कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार र रोजगार ः सुन्दर फलेवास सम्बृद्धीको आधार भन्ने

नारालाई साकार पार्न नागरिक केन्द्रीत नविन कार्यक्रमहरु शुरुवात गरिनेछ ।

९. सभासदस्यहरु, अव म फलेवास नगर कार्यपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम सम्मानित नगर सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

आर्थिक विकास

१०. हामीले अगाडी सारेको कालिगण्डकी बहुउद्देश्यीय परियोजनामा साझेदारी गर्न संघ तथा प्रदेश सरकार पनि सहमत भएका छन् । यसको कार्यान्वयनको लागि साझेदारको खोजी गरिने छ । कालिगण्डकी बहुउद्देश्यीय परियोजनाको विकासले यस नगरको मात्रै नभएर छिमेकी पालिकाहरु, छिमेकी जिल्लाहरु, छिमेकी प्रदेशहरुको साथै समग्र मुलुकको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक

विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेकुरा यस सम्मानित सभा समक्ष व्यक्त गर्न चाहन्छु । यसको विकासले पर्यटन, सिंचाई, खानेपानी, जल यातायात, मत्स्यपालन मार्फत रोजगारी सिर्जना गरी दीर्घकालिन संवृद्धीको ढोका खोल्ने छ । यसका लागि संघ सरकार , प्रदेश सरकार तथा अन्य विकास साझेदारहरु सँग सहकार्य गरिने छ । कालिगण्डकी बहुउद्देश्यीय परियोजनाको संभाव्यता अध्ययनको कार्य आगामी आर्थिक वर्षमा शुरुवात गरिने छ ।

११.पर्यटन विकासका विविध कार्यक्रमहरुको शुरुवात यसै आर्थिक वर्षमा गरिएको छ । खुममा होम स्टे को शुरुवात भै सकेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा यसको स्तरवृद्धी, थप फैलावट तथा गुणस्तरीयताका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

१२. निर्माणाधिन मनमोहन शान्तिवाटिकाको निर्माणलाई द्रुत गति प्रदान गरिने छ । ऐतिहासिक तथा सामाजिक महत्वको यस वाटिकासँगै

डहरेमा खुला चिडियाखानाको विकास गरी पर्यटकीय हवको रुपमा नगरको माथिल्लो भेगलाई विकास गरिने छ ।

१३. नगरमा स्थापना भई संचालनमा रहेका उद्योग तथा व्यवसायको नियमन प्रक्रियाको शुरुवात भै सकेको छ । उद्योगी तथा व्यावसायीको सहजताका लागि वडाकार्यालयमा नै दर्ताको प्रक्रिया शुरुवात गरिएको छ । नगरमा उद्योगको प्रवर्द्धनका लागि एक उद्योग ग्रामको विकास गरिने छ ।

१४. धातुका सामान, घरेलु प्रयोगका औजार निर्माण गर्ने परंपरागत सीपलाई व्यवसायीकरण गरी रोजगारी वृद्धी गर्न आगामी आर्थिक वर्ष व्यावसायिक सामान तथा औजार निर्माण उद्योगको स्थापना गर्नगरिने छ यसकालागि कम्तिमा एक रोपनी जग्गाको व्यवस्था गर्ने उद्यमीलाईप्रोत्साहन गरिनेछ ।

१५. नगरमा स्थापित सहकारीहरूको व्यवस्थापनका लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सहकारी डेस्कको स्थापना गरी नियमन गरिनेछ । सहकारी वास्तवमा नै सहकारीको सिद्धान्त अनुसार संचालन हुने संयन्त्रतात्मक तथा कानूनी व्यवस्था गरिने छ ।
१६. कृषि उपजहरूको संकलन तथा वजारीकरण गर्न सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गरिवसँग सहकारी, एक व्यक्ति एक सहकारीको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१७. कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण, औधोगिकीकरण, यान्त्रिकरण तथा वजारीकरणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । कृषि उत्पादनको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोक्ने तथा कृषि उपजलाई वजारीकरण गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

१८.नगरको भौगोलिक विशेषताका आधारमा पकेटमा आधारित कृषि

व्यवसायलाई थप विस्तार र विकास गरिने छ । सुन्तला पकेट,

विउविजन पकेट,अदुवा पकेट,कफी पकेट तथा खाद्यान्न पकेटको

आधारमा विविध कार्यक्रम संचालन गरिने छ । प्रतिफलमाआधारित

कृषि अनुदान कार्यक्रम को शुरुवात गरिनेछ । एक वस्ती एक

उत्पादन कार्यक्रमको शुरुवात गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा

संभाव्यता अध्ययनका आधारमा वृहत कृषि फार्मको शुरुवात गरिने छ

।

१९. कृषि उत्पादन मार्फत संविधान प्रदत्त खाद्य संप्रभुताको हकको

सुनिश्चितता गरिने छ । सिंचाई , मलखाद, विउविजन, पूंजी तथा

प्रविधि उपलब्ध गराउँदै प्राङ्गारिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिने

छ । एक घर एक टनेल कार्यक्रमको शुरुवात आगामी वर्ष देखिनै

गरिनेछ ।

२०. एक वडा एक नमूना कृषि फर्मको निर्माण कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

नगरका कृषि फारामहरुलाई कृषि सिकाइ केन्द्र (ब्बचय
ीभबचलप्लन ऋभलतभच)को रुपमा विकास गरिनेछ ।

२१. निर्वाहमुखी खेति प्रणालीलाई पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गरिने छ ।

कृषिमा रहेको अर्ध वेरोजगार तथा लुकेको वेरोजगारलाई कृषिमा
व्यावसायिकरण तथा औद्योगिकीकरण मार्फत रोजगार सिर्जना
गरिने छ । मौसमी वेरोजगारको खाली समयलाई औद्योगिक क्षेत्र
तर्फ स्थानान्तरण गरिनेछ ।

२२. कृषिमा वाँदर आतंकका कारण कृषि उपजको संरक्षण गर्न नसकिएको

गुनासो नगरभर नै छ । यसका लागि जैविक विविधता तथा जैविक

पद्धतिको दीगो संरक्षण हुने कार्यक्रमको शुरुवात गरिनेछ । साझा

पृथ्वीको अवधारणालाई आत्मसात गरिनेछ । कृषिमा वाँदर नियन्त्रण

गरी वाँदरको संरक्षण गर्न नगर भित्रका खाली जमिन तथा

जंगलहरुमा फलफुलको वगैचा निर्माण गरिनेछ । वनजंगलका खाली समथर जमिनमा जंगली खेतीको शुरुवात गरिनेछ । साथै खेती वरपरका अनावश्यक रुख कटानलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२३. व्यवसायिक पशुपालन तथा कुखुरापालनमा जोड दिइने छ । आगामी

दुई वर्ष भित्रै नगरलाई दुग्धजन्य पदार्थ र मासुमा आत्म निर्भर बनाइने छ । स्वस्थकर मासु विक्रिका लागि नगरमा स्थापित मासु पसलहरुको नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण मार्फत स्तरवृद्धी गरिने छ । आवश्यकताका आधारमा नगरका अन्य स्थानमा गुणस्तरीय मासुपसल स्थापनामा जोड दिइने छ ।

२४. पशुपालनका कार्यक्रमहरु पकेटमा आधारित हुनेछन् । गाइभैसी पालन

पकेट, कुखुरा पालन पकेट, वार्रापालन पकेट जस्ता थप पकेटको विकास एवं विस्तार गरिनेछ । यस आर्थिक वर्षमा स्थापित पकेटहरुलाई थप प्रोत्साहन गरिने छ। एकवडा एक पशु तथा

कुखुरापालन पकेटको विकास गरिनेछ । नगरमा वृहत पशुपालन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२५. एक घर एक रोजगार कार्यक्रम आगामी आर्थिक वर्षबाट नै शुरुवात गरिनेछ । प्रत्यक्ष रोजगारीको स्थितिमा नभएका घरहरुको तथ्यांक संकलन गरी पूर्ण वेरोजगार भएका घरपरिवारका कम्तिमा एक जना सदस्यलाई उद्यमशीलता तालिम मार्फत रोजगारी वजारमा समाहित गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

२६. नगरपालिका भित्र संचालित सबै किसिमका शिक्षा तथा शिक्षालयहरुको प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय व्यवस्थापनको संयन्त्र निर्माण गरिने छ । गुणस्तरमापक सुचकहरुको विकास गरी गुणस्तर सुनिश्चित गरिने छ ।

२७. चालु आर्थिक वर्षमा शुरुवात गरिएको अंग्रेजी माध्यमवाट शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापलाई थप सवलीकरण गरिने छ । आगामी वर्ष देखि कक्षा २ मा अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठनको शुरुवात गरिने छ ।
२८. वालवालिकाहरुलाई विद्यालय शिक्षा सँग सहज संबन्ध स्थापना गर्ने कक्षा एकमा जानुपूर्व स्तरीय वालकक्षाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२९. विद्यालयहरुमा प्रविधियुक्त शिक्षण सिकाइको व्यवस्थापन गरिनेछ । विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धी प्रति शिक्षकलाई पूर्णत जिम्मेवार बनाइने छ । विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धीका आधारमा शिक्षकलाई दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
३०. गुणस्तरीय शिक्षामा सवै नागरिकहरुको सरल र सहज पहुँचका लागि नगरमा संचालित पर्वत बहुमुखी क्याम्पसमा स्नातकोत्तर तह संचालनका लागि आवश्यक पहल गरिने छ । अन्नपूर्ण सामुदायिक

क्याम्पस तथा शंकरपोखरी क्याम्पसमा आवश्यकता अनुसार संकायगत विविधिरणमा जोड दिइने छ ।

३१.लिमिठानामा कानून विषयमा ११र १२ कक्षाको पठनपाठनको शुरुवात गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

३२. नगरमा संचालित प्राविधिक विषयहरु अध्यापन गराउने भवानी विद्यापिठ मा.वि. र माटेदेवल जनसहयोगी प्राविधिक तथा व्यावसायिक मा.वि.को गुणस्तरीयता सुनिश्चितताका लागि आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यसका लागि विद्यालयवाट प्रस्तावना पेश गर्न लगाई आवश्यकता पहिचान गरिनेछ । साथै नगरका अन्य माध्यमिक विद्यालयहरुमा थप प्राविधिक शिक्षा समावेश गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । कृषि विषयमा डिप्लोमा कक्षा संचालन गर्नका लागि संभाव्यता अध्ययन गर्न एक कार्यदल निर्माण गरिनेछ । उपलब्ध स्रोत साधन, भू वनोट,

प्रयोगात्मक स्थलको अवस्था हेरी सो कार्यदलले नगर कार्यपालिकामा शिफारिश गर्नेछ । प्राविधिक कृषि कक्षामा अध्ययनरत गरिव, जेहन्दार तथा सीमान्तकृत परिवारका विद्यार्थीहरूका लागि दिइएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइएको छ । यसरी छात्रवृत्ति प्राप्त गरी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूले अन्तिम वर्षको परीक्षा समाप्त गरी परिणाम प्रकाशन हुने समयसम्म नगरकार्यपालिकाले तोकेको स्थानमा गई स्वयंसेवक सेवा गर्नुपर्नेछ ।

३३. विद्यालय नक्सांकनका आधारमा विद्यालय समायोजन तथा दरवन्दी मिलानका कार्यक्रमहरूलाई थप अगाडी वढाइने छ ।

३४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयहरूमा माध्यमिक एवं उच्च शिक्षा अध्ययनमा गरिव, सीमान्तकृत , दलित छात्रछात्राको पहुँच वृद्धी गर्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिने छ ।

३५. नगरमा संचालित सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई प्रभावकारी बनाउन

नियमनको थप व्यवस्थाको शुरुवात गरिनेछ। निरन्तर शिक्षाका

कार्यक्रमहरूको संचालनमा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई जिम्मेवार

बनाइने छ ।

३६. नगरको केन्द्रमा रहेको मोति पुस्तकालायलाई नगर क्षेत्रको अध्ययन

केन्द्रको रूपमा विकास गरिने छ । एक विद्यालय एक पुस्तकालयको

नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ । पठनशीलताको

विकासका लागि विद्यालय तथा समुदायमा थप कार्यक्रमहरू संचालन

गरिने छ ।

३७. सबै नागरिकको आधारभूत स्वास्थ्यमा सरल, सहज तथा गुणस्तरीय

पहुँचका लागि एक ५० शैयाको अस्पतालको स्थापना गर्न पहल

गरिनेछ । यसका लागि साझेदारहरूको खोजी गरिनेछ ।

३८. हाल स्थापना भई संचालनमा रहेका पाँच वटा द्युष्चतजप्लन ऋभलतभच हरुको गुणस्तरीयता सुनिश्चित गरिनेछ ।
आवश्यकताका आधारमा नगरका अन्य स्थानहरुमा पनि गुणस्तरीय द्युष्चतजप्लन ऋभलतभच को स्थापना गरिनेछ ।

३९. गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्यमा सबै नागरिकहरुको सरल तथा सहज पहुँचका लागि नगरका स्वास्थ्य चौकीहरुको स्तरवृद्धी गरिने छ ।
अत्यावश्यक औषधिहरुको आपूर्ति, दक्ष स्वास्थ्यकर्मीहरुको पूर्ती तथा मेशीन औजारहरुको पर्याप्तताको सुनिश्चितता गरिने छ ।

४०. नगरपालिकाको केन्द्रमा रहेको धुलिखेल अस्पताललाई स्तरवृद्धी तथा थप गुणस्तरीय सेवा संचालनका लागि धुलिखेल अस्पताल सँग सहकार्य तथा समन्वय गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

४१. नगरलाई लागु औषधमुक्त नगरको रूपमा विकास गर्न विगतमा संचालित कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिँदै स्वास्थ्यकर्मी , सुरक्षा कर्मी तथा सामाजिक अभियान्ताको संजाल स्थापना गरी थप कार्यक्रम अगाडी वढाइने छ ।

४२. आयुर्वेद स्वास्थ्यलाई पूर्विय वाङ्गमयको स्वास्थ्य केन्द्रको रूपमा विकास गरिने छ । योग शिक्षा तथा ध्यान केन्द्रहरूको विकास गरी सकरात्मक जीवन पद्धति तथा सामाजिक विकासमा उपयोग गरिने छ । विद्यालय तथा समुदायमा आधारित योग शिक्षा संचालनका लागि पहल गरिने छ ।

४३. नगरमा जडिवुटि नर्सरी स्थापना गरी जडिवुटि खेतिलाई प्रोत्साहन गरिने छ । नगरमा उपलब्ध जडिवुटिहरूको संरक्षण ,विकास तथा उपयोगमा जोड दिइने छ ।

४४ नगर क्षेत्र भरी नै स्वच्छ एवं गुणस्तरीय खानेपानीको पहुँचको सुनिश्चितताका लागि संघीय तथा प्रादेशिक सरकारको साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसका लागि आवश्यकता अनुसार अन्य साझेदार संस्थाहरुको समेत खोजी गरिनेछ । आगामी पाँचवर्ष भित्र नगर भर एक घर एक धारा कार्यक्रम संपन्न गरिने छ । यसका लागि पानीका मुहान संरक्षण कार्यक्रम, लिफ्ट खानेपानी आयोजना तथा संभाव्य ठाँउमा जमिनमुनीको पानी निकाल्ने प्रविधिको विस्तार गरिनेछ ।

४४. नगरलाई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख नगर बनाउने कार्यको थालनी थापाठाना, खानीगाँउ तथा कार्कीनेटा वाट शुरुवात गरिएको छ । आगामी ३ वर्षमा पूर्ण सरसफाइ युक्त नगर घोषणा गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सरसफाइ उन्मुख घोषित वडाहरुको दीगोपनाका लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ । सार्वजनिक स्थलको सरसफाईमा

सवै सार्वजनिक संस्थाहरुको संजालीकरण गरिनेछ । व्यक्तिगत, सामाजिक तथा मानवीय स्वच्छतामा जोड दिइनेछ ।

४५. घर घरवाट निष्कासन हुने फोहोर मैलाको उचित वर्गिकरण गरी व्यवस्थापन गरिनेछ । फोहोरलाई मोहोरमा बदल्ने कार्यक्रम अगाडी सारिने छ । नगरको उपयुक्त स्थानमा फोहोर विसर्जन केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।

४६. विविध संस्कृतिको संरक्षण र सम्बद्र्धनका कार्यक्रमहरु यसै आर्थिक वर्ष देखि शुरुवात गरिएको छ । पन्चेवाजा संरक्षण, लोकगीत, भजनको संरक्षण, आदिवासी तथा जनजातिहरुका मौलिक संस्कृतिको संरक्षण, परंपरागत पेशा, सीप तथा व्यवसायहरुको संरक्षणका कार्यक्रम सघन रुपमा संचालन भै रहेका छन् । आगामी आर्थिक वर्षमा पनि यी कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइने छ । सवै परंपरागत कला , सीप, व्यावसाय तथा रहनसहनलाई नगरको वौद्धिक

संम्पतिको रूपमा सूचिकृत गरी तिनिहरूको संरक्षण, विकास गरी
नगरको विकासमा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।

४७. नगरक्षेत्रका प्राचीन मठमन्दिर, देवालय ,कोत, गुठी , पाटीपौवा तथा
अन्य धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण र विकासमा जोड दिइने छ । सवै
परंपरागत स्थलहरूको विकासले धार्मिक पर्यटकीय संभावनालाई
उजागर गर्नेछ ।

४८. यस नगरक्षेत्र कालीगण्डकी नदीको किनारमा अवस्थित छ । यस
क्षेत्रमा वोलिने खस भाषा पर्वतेली भाषाको नामले प्रख्यात छ ।
यसलाई प्रादेशीक भाषाको रूपमा सूचिकृत गरी सरकारी कामकाजको
भाषाको रूपमा स्थापित गर्न प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।

४९. खेलकुदको विकास मार्फत स्वस्थ, अनुशासित, कर्तव्यपरायण तथा
राष्ट्रभक्त नागरिक उत्पादनमा जोड दिइने छ । चालु आर्थिक वर्षमा

नगरका केही स्थानहरूमा खेलकुद मैदान निर्माण कार्यको शुरुवात गरिएको छ । आगामी दुई वर्ष सम्ममा नगरका सबै वडाहरूमा साना तथा मझौला खाले खेल मैदानको निर्माण गरिने छ । यसै वर्ष नगरको उपयुक्त स्थलमा एक स्टेडियम निर्माण कार्यको शुरुवात गरिनेछ । यसका लागि अन्य साझेदार सँग सहकार्य गरिनेछ ।

५०. नगर क्षेत्र वाहिरका विभिन्न प्रतिस्पर्धामा उत्कृष्टता हांसिल गर्ने खेलाडीहरूलाई गरिने सम्मान तथा प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । अन्तराष्ट्रिय खेलमा सहभागि भै नगरको इज्जत वढाउने खेलाडीहरूलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५१. नगरको वैशिष्टता झल्काउने गरि नगरस्तरीय मेयर कप खेलकुदको आयोजना गरिनेछ । यसवाट खेलकुदमा अन्तरपालिका समन्वय हुने तथा खेलाडीहरू बीच सौहार्दताको वातावरण सिर्जना हुनुका साथै आन्तरिक पर्यटनको विकासमा समेत सहयोग पुग्नेछ ।

५२. नगरभिन्नका सवै युवाक्लवहरुको सूचिकरण तथा संजालीकरणको कार्य यसै आर्थिक वर्षमा शुरुवात गरिएको छ । युवाहरुलाई खेलकुद, समाज सेवा तथा स्व विकासमा सरिक गराउन युवाक्लवस्तरीय कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । युवाक्लवहरुमा खेलकुद सामाग्री वितरण गर्ने तथा ती सामग्रीहरुको समुचित प्रयोग गर्ने वातावरणको सिर्जना गरिनेछ ।

५३. विकासमा लैङ्गीक मुलप्रवाहीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । विकास योजनाका सवै चरणहरुमा महिला, तेस्रो लिङ्गी, यौनिक अल्पसंख्यक, वालवालिका, प्रौढ सवै नागरिकको सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

५४. महिला उद्यमशीलता विकासका कार्यक्रमहरु यसै आर्थिक वर्षवाट शुरुवात गरिएको छ । नगरका सवै वडामा गठन भएका महिला समुहहरुलाई व्यवसायीक तथा उद्यमी समुहको रुपमा रुपान्तरण गरी

स्वरोजगारको अवस्था सिर्जना गरिनेछ । उनीहरूवाट उत्पादन गरिएको वस्तुहरूको वजारीकरणको जिम्मा नगरले लिनेछ ।

५५. महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षण, विकास तथा मूल प्रवाहीकरणका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । सशक्तिकरण तथा जागरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

५६. सबै नागरिकहरूलाई सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक, मुस्लीम, वोट, कुमालका साथै सीमान्तकृत र अति सीमान्तकृत नागरिकको उत्थान र विकासका लागि विशेष लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । ती कार्यक्रमहरू परंपरागत रूपका नभई स्थायी रूपमा जीवीकोपार्जन तथा आत्मनिर्भर उन्मुख हुनेछन् ।

५७. नगर विकासमा वालमैत्री स्थानीय शासनको अवलम्बन गरिनेछ ।

वालवालिकाको हक र अधिकारको सुनिश्चितताका लागि विद्यालय स्तरमा वालक्लव गठन गरी तिनीहरूको नगरस्तरीय संजालीकरण गरिनेछ । सार्वजनिक प्रकृतिका निर्णय निर्माणमा वालवालिकाको सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

५८. युवा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । सबै किसिमका

युवा स्वरोजगार कार्यक्रमहरू प्रतिफलमा आधारित बनाइनेछ ।

युवाहरूलाई समुदायमा नै रही सामाजिक विकासमा अग्रसर बनाउन

लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । युवाहरूलाई समुह एवं फार्ममा

आधारित व्यवसाय संचालनमा जोड दिइनेछ ।

५९. जोखिममा रहेका जेष्ठ नागरिकहरूको संरक्षण र विकासका लागि

विविध कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । जेष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप,

अनुभवलाई नगरको समग्र विकास व्यवस्थापनमा समाहित गर्न उपभोक्ता समिति तथा सार्वजनिक र सामुदायिक विकास संस्थाहरूमा उनीहरूको सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
परंपरागत ज्ञान तथा सीपलाई पुस्तान्तरण गरिनेछ ।

६०. विद्यालय, अस्पताल, नगरकार्यपालिकाको भवन, वडा कार्यालयहरूको भवन जस्ता सार्वजनिक भौतिक संरचना निर्माण गर्दा वालमैत्री, आपाङ्गतामैत्री, लैङ्गीकमैत्री तथा जेष्ठ नागरिक मैत्री बनाउन अनिवार्यता गरिनेछ । व्यक्तिगत प्रकृतिका संरचना निर्माण पनि सोही अनुरूप गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि आवश्यक परामर्श सेवा प्रदान गरिनेछ ।

६१. हात हातमा नै सामाजिक सुरक्षा रकम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । युवा तथा वालवालिकाको जेष्ठ नागरिक प्रतिको दायित्व सुनिश्चित

गर्न विद्यालय तहदेखि नै जेष्ठ नागरिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

६२. नगरको वृहत गुरुयोजना निर्माण कार्य आगामी आर्थिक वर्षको पहिलो

चौमासिकमा संपन्न हुनेछ । गुरुयोजनाले दिशा निर्देश गरे वमोजिम

नगरपालिकाको नगर यातायात गुरुयोजनाको निर्माण आगामी

आर्थिक वर्षमा गरिनेछ । पहिलो नगरसभाले प्राथमिकतामा राखी

निर्माण तथा स्तरोन्नती गरिरहेका सडकहरुलाई आगामी आर्थिक

वर्षमा पनि प्राथमिकताका साथ निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिनेछ ।

६३. दोविल्ला –फलेवास –ढिक सडकको कालोपत्रेको लागि प्रदेश सरकार

तथा संघीय सरकार सँग समन्वय गरिनेछ । यसको निर्माणवाट

छिमेकी पालिकाहरुका साथै वाग्लुङ जिल्लाका पालिकाहरु सँग सहज

यातायात संवन्ध कायम हुनेछ । हाम्रो सर्वाङ्गीण विकासको स्तम्भ कालिगण्डकी बहुउद्देश्यीय परियोजनाको निर्माण तथा विकासमा पनि यो सडक महत्वपूर्ण पूर्वाधारका रूपमा स्थापित हुनेछ ।

६४. चार नंवर प्रदेशको राजधानी पोखरा सँग ५ नंवर प्रदेशका महत्वपूर्ण स्थानहरु का साथै कर्णाली प्रदेशको राजधानी सुर्खेत जोडने द्रुत सडक कार्कीनेटा-थापाठाना-शंकरपोखरी- देविस्थान-जैमनीघाट सडकको स्तरोन्नती तथा कालोपत्रेको लागि प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । यस सडकको निर्माणले अन्तर प्रादेशिक सञ्जालको निर्माण भै आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक विनिमयमा सहजता ल्याउनेछ । साथै नगरको माथिल्लो भागको पर्यटकीय मनोरमता तथा तल्लो भागको कालिगण्डकी परियोजनाको लाभांसको साझेदारी नगरभरी नै सुनिश्चित गर्नेछ ।

६५. यसै आर्थिक वर्षमा निर्माण सुचारु रहेका नगरका वाहिरी चक्रपथ तथा

भित्री चक्रपथको निर्माण तथा स्तरोन्नतिको कार्यलाई निरन्तरता

दिइनेछ ।

६६. नगरकेन्द्र सँग सवै वडाहरुको सरल, सहज तथा सुरक्षित पहुँच पुऱ्याउन

सवै वडा कार्यालयहरुवाट नगरकेन्द्रमा आउने सडक निर्माण कार्य

सुचारु छ, जुन आगामी आर्थिक वर्षमा संपन्न गरिनेछ ।

६७. सवै सडक निर्माणलाई हरित सडकको अवधारणा अनुसार विकास

गरिनेछ । सडक छेउछाउ वृक्षारोपण, चौतारि पोखरी निर्माण, अमिसो

तथा डाले घाँस रोपण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसले गर्दा सडक

सुरक्षाको साथै सडक क्षतिको न्युनीकरण तथा व्यावसायिक सडकको

विकास हुनेछ । नगरका सडक निर्माणको क्रममा व्यक्तिगत संपत्ति

गुमाएका परिवारको लागि आय आर्जन वृद्धि गरी क्षति पुरण गर्न

पनि यो सहायक सिद्ध हुनेछ ।

६८. निर्माणाधिन मनमोहन शान्ति वाटिकाको निर्माणमा जोड दिइनेछ।
आगामी ३ वर्ष सम्ममा यसलाई संपन्न गर्ने गरी कार्यक्रम अगाडी
वढाइनेछ । एक वडा एक वर, पिपल, स्वामी सहितको चौतारी तथा
पोखरीको संरक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । आगामी ४ वर्ष भित्र
नगरका सबै वडाहरुमा कम्तिमा एक पोखरी निर्माण गर्ने कार्य
सम्पन्न गरिने छ ।
६९. वातावरण मैत्री स्थानीय शासनलाई नगर विकास योजनामा समावेश
गरिनेछ । दीगो विकासका लक्ष्यहरु पुरा गर्ने गरी नगरका योजना
तथा कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछन् । जलवायु अनुकूलन कार्यक्रमलाई
विकास योजनाहरुमा आन्तरिकीकरण गरिनेछ।
७०. नदी तथा खोलाजन्य प्रकोप नियन्त्रणका लागि नगरको गुरुयोजनाले
मार्गदर्शन गरे वमोजिम कालिगण्डकी, मोदी , लमाए,
मल्याङ्गदी,चिर्दी, लुवाखोला लगायतका नदी तथा खोला

किनारहरुमा कटान रोक्न आवश्यक तटवन्धन तथा वस्ती संरक्षण योजनाहरु संचालन गरिनेछ ।

७१. संविधान प्रदत्त स्वच्छ वातावरणमा वाँच्न पाउने हकको प्रत्याभूत गर्न वातावरणिय स्वच्छताका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । प्लाष्टिकजन्य फोहोरको पूर्ण रुपमा निषेध गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

७२. विपद् तथा प्रकोपमा तत्काल उद्धार गर्न तथा प्रकोप नियन्त्रण गर्न अग्नी नियन्त्रण सामग्री तथा उद्धार सामग्रीको व्यवस्था गरी चालु हालतमा राखिनेछ । यसका लागि सामुदायिक संस्था, नेपाल प्रहरी,रेडक्रस तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु वीचकोसमन्वय प्रभावकारी गराइनेछ ।

संस्थागत विकास , सेवा प्रवाह र सुशासन

७३. त्रिभूवन विश्वविद्यालय, भूगर्भ शास्त्र अध्ययन संस्थानसँग संझौता गरी नगरको सर्वाङ्गीण विकासको गरुयोजनाको निर्माण कार्य भै रहेको छ । नगरको वास्तविक अवस्थाको पहिचान भई सकेको छ । गरुयोजना निर्माण कार्य आगामी आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिक सम्ममा संपन्न भई सक्नेछ । अव नगर विकासका सवै योजना यसै गरुयोजनाले मार्गदर्शन गरे वमोजिम हुनेछन् । हाम्रा विकासका योजनाहरु वास्तविकतामा आधारित हुनेछन् । नागरिकका वास्तविक जीवनसंग जोडिनेछन् ।

७४. नागरिक मैत्री सेवा प्रवाहको सुनिश्चितताको लागि नगरको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको संगठन संरचनालाई चुस्त, दुरुस्त तथा छरितो वनाइने छ । कर्मचारीहरुलाई परिणामप्रति उत्तरदायी वनाइनेछ । परिणाममा

आधारित प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्बन गरी कर्मचारीको मनोवल उच्च राखिनेछ ।

७५. सेवा प्रवाहमा टोकन प्रणालीको शुरुवात गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, वालवालिका, महिलाहरुलाई सेवा प्रवाहमा प्राथमिकता दिइनेछ । यसका लागि कार्यालयमा सहयोग कक्षको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

७६. नगरको विकासका लागि विकास साझेदारमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ । ठुला तथा नगरका गौरवका योजनाहरु संचालन गर्न संघ सरकार , प्रदेश सरकार तथा अन्य साझेदार निकायहरुसँग साझेदारीता गरिनेछ । यसका लागि समपुरक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।

७७. संविधानले विन्यास गरेका स्थानीय सरकारले संपादन गर्ने अधिकारको

कार्यान्वयनका लागि फलेवास नगरकार्यपालिकाले कानून निर्माण

गरिरहेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा संपूर्ण कानूनहरू निर्माण गरी

सवै अधिकारहरूको पूर्ण कार्यान्वयनको वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

७८. नगरकार्यपालिकाको कार्यालय राख्ने स्थान चयन गरी आगामी आर्थिक

वर्षमा नगरकार्यपालिकाको भवन निर्माण कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।

यसको लागि उपयुक्त सार्वजनिक स्थलको उपयोगमा जोड दिइने छ ।

७९. गैरसरकारी संस्थाहरूको परिचालनमा एकद्धार नीति लिइनेछ ।

गैरसरकारी संस्था महासंघको समन्वयमा यस नगरमा क्रियाशील

गैससहरूको वस्तुगत विवरण अद्यावधिक गर्ने कार्य संपन्न भै

सकेको छ । गैससहरूको विज्ञता, अनुभव, उपलब्ध स्रोत, समुदाय

परिचालनको अवस्था, विगतको कार्यसंपादन स्तरको मूल्यांकन गर्दै

गरिवी निवारण, सामाजिक समावेशीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा

गैरसरकारी संस्थालाई नगर विकासको सहयात्रीको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

८०. नागरिकको सूचनाको हकलाई प्रत्याभूत गर्न नगरका नीति, कानून, राजपत्र मार्फत प्रकाशन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ । नगरका निर्णयहरु वेवसाइड मार्फत प्रकाशन गरिनेछ । विद्युतिय नागरिक वडापत्र मार्फत सेवा प्रवाहको सुचना व्यवस्थापन गरिनेछ।
८१. नगर क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा, वनजंगल, पाटीपौवा, मठमन्दिर, गुम्वा, मस्जिदहरुको संरक्षण तथा विकास गरिनेछ ।
८२. नगरमा क्रियाशील विभिन्न संघ संस्थाहरु जस्तै आमा समुह, भजन मण्डली, वाजा समुह आदि सवैको नगरमा संजालीकरण मार्फत उनीहरुको विकास तथा व्यावसायिकरण गरी नगर विकासमा सहयात्रीको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।नगर क्षेत्रमा स्थापित सवै

समुहहरूलाई व्यावसायिक, उद्यमशील वनाउदै रोजगार उन्मुख वनाइने छ ।

८३. नगरपालिकाको वास्तविक अवस्थाको पहिचान गर्ने पार्श्वचित्र आगामी आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकमा नै सार्वजनिक गरिनेछ ।

८४. नगरवासीको सर्वाङ्गीण पक्षको सुरक्षाको लागि नगर सुरक्षा नीति तय गरि लागु गरिनेछ । गठन भएका टोल सुधार समितिहरूलाई नगर विकासको अभियानमा समाहित गरिनेछ । टोल टोलको सुरक्षाका लागि टोल विकास समिति मार्फत नागरिक सचेतनाका कार्यक्रमहरू सँचालन गरिनेछ । नेपाल प्रहरी सँगको सहकार्यमा सुरक्षा व्यवस्थालाई सुदृढ वनाइनेछ । नगरमा एक सशस्त्र प्रहरी वलको इकाइ र प्रत्येक वडामा नेपाल प्रहरीको इकाइ राख्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

८५. विद्युत्तिय शासन मार्फत सेवा प्रवाहको सुदृढीकरण गरिनेछ । सबै वडा

कार्यालयहरूलाई नगरपालिकासँग विद्युत्तिय संजालिकरणको कार्यको

शुरुवात भै सकेको छ । आगामी आर्थिक वर्ष भित्र सो कार्य संपन्न

गरिनेछ । यसले गर्दा सुशासन प्रवर्द्धनमा सघाउ पुग्नेछ ।

व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा कर प्रणालीलाई विद्युत्तिय माध्यममा

आवद्ध गरिनेछ ।

८६. भ्रष्टाचारजन्य कृयाकलापको समुल नष्ट गर्ने अभियान संचालन

गरिनेछ । सुशासन प्रवर्द्धनमा कानूनी शासन, मानव अधिकार,

लैङ्गीक समता तथा समानता, बाल अधिकार, जेष्ठ नागरिकको

अधिकार, दलित तथा अल्पसंख्यकको अधिकार, परदर्शिता,

जवाफदेहिता, सोझो उत्तरदायित्वको व्यवस्था गरिनेछ ।

८७. एकिकृत सम्पत्तिकर संकलन अभियान शुरु गरिएको छ । करको दर

कम र दायरा फराकिलो बनाउने कार्यको शुरुवात गरिएको छ। नगर

विकासमा सवै नागरिकको स्वामित्व स्थापना गर्न सवैलाई करमा समाहित गरिएको छ । गरिवमैत्री कर वा प्रगतिशील कर प्रणालीलाई पूर्णरूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

८८. नगरको उपयुक्त स्थानमा जग्गा विकास कार्यक्रमको शुरुवात गरी आवासीय क्षेत्रको विकास गरिनेछ । नागरिकसँगको लागत साझेदारीमा यो कार्यक्रम अगाडी वढाइनेछ ।

८९. अन्त्यमा फलेवास नगरकार्यपालिकाको प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार र रोजगार सुन्दर फलेवास समृद्धीको आधार निर्माण गर्न संपूर्ण नगरवासी आमावुवा, दिदीवहिनी, दाजुभाई तथा सवै सरोकारवालाहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

फलेवास र फलेवासीको जय होस । धन्यवाद ।